7/2984

241

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

SAYI: B.02.1.HM.0.BAK.07-03/Per. 22.12.00 103279
KONU: Soru Önergesi Hk.

SÜRELİDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA

İLGİ: **22.11.2000** tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0. GNS.0.10.00.02 – 7/2984-7502/18710 sayılı yazıları.

Konya Milletvekili **Mehmet Gölhan** tarafından verilen **7/2984-7502** sayılı **yazılı** soru önergesinde yer alan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu ilgilendiren hususlara ilişkin olarak bu Kurumdan alınan açıklamalar aşağıdadır:

"1. Sektördeki bankaların kamu özel ayrımı yapılmaksızın birbirlerine mevduat yapması ya da kredi kullandırması normal bankacılık işlemleridir. Bu tutarlar bankaların fon açık ve fazlasına göre sürekli değişmektedir. Kamu bankaları tarafından Fona devrolunan bankaların eski sahiplerine veya bunların şirketlerine kullandırılan kredilere ilişkin bilgilerin açıklanması 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22. maddesinin 7 numaralı fıkrası hükmü uyarınca mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, kamu bankaları da, sektörde faaliyet gösteren diğer bankalar gibi, yoğun denetim ve gözetim altındadır. Yapılan incelemeler sonucu, Fona devredilen bankalarla ilgili kredilendirme işlemlerinde usülsüz ve kanuna aykırı uygulamaların tespiti halinde, sözkonusu eylem ve kararların sorumluları hakkında Kanunun amir hükümlerinin uygulanacağı açıktır.

3. Sorunlu bankaların rehabilitasyonu için yapılacak kapsamlı bir bankacılık operasyonunun başarılı olabilmesi için ekonominin makul bir istikrar içinde olması ve sağlam bir hukuki altyapının oluşturulması zorunlu koşullardır. Bu nedenle, Aralık 99'da gerçekleşen, Banka hisselerinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devir işleminin zamanlamasına büyük önem verilmiş ve lokal bir sorunun başka bankalara sirayet etmemesine azami önem gösterilmiştir. Bu doğrultuda, Hükümet tarafından ciddi ve uygulanabilir bir ekonomik program açıklanmış, bu programın başarısı için her türlü yurt içi ve dışı destek sağlanmıştır. Ayrıca, yapılan dikkatli açıklamalarla kamuoyu bu operasyona hazırlanmıştır. Nitekim, bu önlemler sonucunda, bankaların Fona devredilmesi sonucu sektörde herhangi bir panik yaşanmamış ve mevduat çıkışı beklenen düzeyin çok altında gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, 23.6.1999 tarihinde yürürlüğe giren 4389 sayılı Bankalar Kanununa ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler neticesinde, bankanın tasfiyesi veya ortaklarınca istismar edilmesi durumu dışında kalan hallerde Kanunun 17 nci maddesi ile düzenlenen şahsi sorumluluğun uygulanamayacağı görülmüş ve çeşitli yönetim hataları sonucunda ciddi boyutta zarara uğrayan bir bankanın yöneticileri hakkında da şahsi sorumluluk ilkesinin uygulanabilmesini ve bu şekilde kamu vicdanının

rahatlatılabilmesini teminen yasal bir düzenleme yapılarak mevzuattaki boşluğun doldurulmasının gerekli olduğu sonucuna varılmıştır. Nitekim, 19.12.1999 tarihli 4491 sayılı yasa ile bu durum düzeltilmiş, banka kaynaklarını istismar eden banka sahipleri ile kanuna aykırı işlemlerde bulunan yöneticilerin cezai ve şahsi sorumlulukları açıkça hüküm altına alınmış ve bunlara ilişkin cezalara caydırıcı nitelik kazandırılmıştır.

Bununla birlikte, 4389 sayılı Kanun ile bu Kanunda değişiklik yapılmasına ilişkin 4491 sayılı Kanun arasında geçen süreç içerisinde mali bünyesinde problem bulunan bankalarda denetimler yoğunlaştırılmış ve bu bankaların gerçek mali durumlarının tespiti sağlanmıştır.

Bütün bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, Egebank A.Ş.'nin Fona devri ile ilgili olarak herhangi bir gecikme bulunmadığı açıktır.

Diğer taraftan, reklam harcamalarına ilişkin olarak Bankalar Kanununda herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Egebank A.Ş. yakın gözetim altında bulunduğu süre zarfında, banka yönetiminden gider azaltıcı tedbirlerin alınması müteaddit defa istenmiş, ancak Bankaca İdarenin talimatları hilafına hareket edilmiştir.

4. Bir bankanın Bankalar Kanununun ilgili maddesi kapsamında izlenmesi şube açmasına engel teşkil etmemektedir. Bu bankaların yeni şube açma talepleri İdare tarafından değerlendirilirken, ilgili bankanın mali bünyesi, likidite sorunu ve kaynak ihtiyacı gibi unsurlar birlikte dikkate alınmaktadır. Bu çerçevede yapılan değerlendirmeler sonucu, gerekli görüldüğü takdirde, bu Bankalara şube açma izni verilebilmektedir.

Yakın gözetim altında bulundukları süre zarfında, muhtelif bankalardan gider azaltıcı, gelir artırıcı tedbirlerin alınması istenilmiş, ancak bu bankaların likidite ve kaynak ihtiyacı gibi unsurlar göz önünde bulundurularak yapılan değerlendirmeler sonucu, o dönem yürürlükte bulunan mevzuat çerçevesinde, zaman zaman ilgili Makam tarafından bu bankaların şube açmalarına izin verilmiştir.

5. Fon mülkiyetindeki Bankaların toplam zararı 31.10.2000 tarihi itibariyle 6.898 milyon ABD dolarıdır. Etibank A.Ş., Demirbank T.A.Ş. ve Bank Kapital T.A.Ş.'nin nihai zarar rakamlarının tespitine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

6. Fon mülkiyetindeki bankalardan Etibank A.Ş. 13.1.1998 tarihinde, 155.500.000 ABD doları bedel ile, Sümerbank A.Ş. ise, 14.6.1995 tarihinde 103.460.000 ABD doları bedel ile özelleştirilmiştir.

Diğer taraftan, her iki bankanın da rehabilitasyonu ve satışa hazırlanması yönündeki çalışmalar devam etmektedir. Halihazırda bu bankalara ilişkin kamuya yüklenmiş bir maliyet söz konusu değildir. Bu bankaların kamuya maliyeti, bunların donuk aktiflerinin tahsili ve satışı sonucunda açığa çıkacaktır.

7. Bugünkü tarih itibariyle Türk Bankacılık Sisteminde 79 banka faaliyet göstermektedir. Fon portföyündeki bankaların tamamen tasfiyesi gibi bir durum bu aşamada söz konusu değildir. Öncelikli olarak bu bankaların rehabilite edilerek satışı

veya potansiyel alıcıların talebine bağlı olarak diğer bankalarla birleştirilerek sisteme kazandırılması planlanmaktadır.

8. Mali sektörde faaliyet gösteren kurumların en önemli kesimini oluşturan bankalar birer güven ve itibar müessesesi olup, faaliyetleri kamu düzenini yakından ilgilendirmektedir. Bu güven ve itibarı sağlamanın başta gelen koşulu ise yerli ve yabancı tüm kişilerin doğru olarak bilgilendirilmesidir. Her ne kasıtla olursa olsun bankalar veya bankacılık sistemi hakkında asılsız haber yaymak kamu düzeninin bozulması tehlikesini yaratacak düzeyde devletin ve mevduat sahiplerinin zarara uğramasına yol açabilmektedir. Bu nedenle, bankalarla ilgili asılsız haber yayılması 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile yaptırım altına alınmıştır. Adı geçen Kanunun 22 nci maddesinin (6) numaralı fıkrası "…. İsimleri belirtilmese dahi bankaların güvenilirliği konusunda kamuoyunda tereddüde yol açarak bankaların mali bünyelerinin olumsuz etkilenmesine neden olabilecek nitelikte asılsız haberleri yukarıda belirtilen araçlarla yayınlayanlara iki milyar liradan dört milyar liraya kadar ağır para cezası verilir." hükmünü amirdir.

Gerçek dışı haber yayanlarla ilgili olarak Kanunun amir hükmünün uygulanacağı açıktır. Nitekim bu tür haber yayanlara ilişkin olarak gerekli hukuki işlemler yapılmaktadır."

Bilgilerine arz olunur.

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı